

Conferirea titlului de Dr. H. C. acad. Valentin I. Vlad,
Președintele Academiei Române

LAUDATIO

rostit de către Prof. univ. dr. Aurel Ardelean, Președintele
Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad

LAUDATIO

*Stimate Doamnă Academician
Ionel-Valentin Vlad,
Stimați reprezentanți ai autorităților băimărene
și maramureșene,*

*Onorat corp profesoral,
Dragi studenți,
Stimați invitați,
Onorată asistență,
Doamnelor, domnișoarelor și domnilor,*

Participăm azi, 26 noiembrie 2014, la un eveniment de seamă în viața Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, găzduit cu generozitate de municipiul Baia Mare, de acest sanctuar al cărții și culturii românești, Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”.

Acest remarcabil eveniment se desfășoară sub auspiciile faste ale emoției și solemnității prilejuite de întâlnirea cu o strălucită personalitate a științei, învățământului și culturii românești, a cărei autoritate este recu-

noscută, cu admirație și respect, pe întregul mapamond, savantul și academicianul Ionel-Valentin Vlad.

Totodată, noi, cei de față, avem privilegiul de a fi martorii unei ceremonii solemne, prin care Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad acordă înaltul titlu de *Doctor Honoris Causa*, tocmai la Baia Mare, ca recunoaștere a activității și meritelor filialei sale de aici, ca prețuire a remarcabilei activități științifice și culturale din acest frumos oraș de la poalele Munților Gutâi.

Comisia Academică de Evaluare, numită de Senatul Universității, este onorată de nobila misiune ce i-a fost încredințată, exprimându-și de la început satisfacția de a putea prezenta în fața Dumneavoastră remarcabilul bilanț al activității științifice și civice a Domnului academician Ionel-Valentin Vlad.

Onorată asistență,

Inginerul, cercetătorul, profesorul, academicianul Ionel-Valentin Vlad s-a născut la 22 septembrie 1943 la București, unde urmează studiile școlare și universitare, dar Domnia Sa nu uită nicio clipă să amintească și de rădăcinile părinților săi din Transilvania și Maramureș. Pentru acest sacru motiv, acad. Alexandru Surdu afirma cu sinceră amicitie: „*Ești iubit în tot Ardealul, dar în mod deosebit în Ardealul de nord și de sud-est, unde au fost și sunt cei mai de seamă și cei mai frumoși ardeleni*”.

În perioada 1961-1966, urmează cursurile Facultății de Electronică și Telecomunicații din cadrul Institutului Politehnic București, iar în anii 1967 și 1968 pe cele ale iluștrilor profesori S. Țițeica și M. Gavrila de la Facultatea de Fizică a universității bucureștene. Cu prilejul sesiunii Academiei Române dedicate omagierii Domnului academician Ionel-Valentin Vlad cu ocazia împlinirii vârstei de șaptezeci de ani, rectorul Universității Tehnice din București se exprima astfel despre fostul student: „*Domnia Sa se numără printre absolvenții acesteia, iar ea, Universitatea, se mândrește cu realizările cu totul remarcabile ale fostului ei absolvent, astăzi eminent om de știință, cunoscut în întreaga lume*”.

În anii 1969 și 1970, urmează un important stagiu de specializare la Universitatea Sorbona din Paris, unde a lucrat cu prof. M.

Francon, obținând unele dintre primele holograme în timp real, înregistrate cu absorbanți saturabili.

Inginerul Ionel-Valentin Vlad își desăvârșește, însă, studiile academice odată cu susținerea, în anul 1972, a tezei de doctorat *Metode de prelucrare a informației în holografia convențională și în timp real*, sub îndrumarea prof. univ. dr. Gheorghe Cartianu, membru al Academiei Române.

Grație solidei sale pregătiri profesionale, calităților de remarcabil cercetător, dar și efortului constant de perfecționare și de auto-depășire, doctorul inginer Ionel-Valentin Vlad a parcurs toate treptele afirmării în cercetarea științifică, de la cea de cercetător științific la Institutul de Fizică Atomică Măgurele, Laboratorul de „Metode Optice în Fizica Nucleară” în perioada 1966-1977 și până la cea de cercetător științific senior gradul I, la Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizica Laserilor, Plasmei și Radiației după 1991 și până în prezent.

În același timp, Domnul academician Ionel-Valentin Vlad s-a dovedit a fi un redutabil partener în cercetările din cadrul Rețelei de Excelență de Nanofonică pentru Tehnologia la Scară Moleculară (2004-2008), alături de alți colegi iluștri de la universități și institute de cercetare prestigioase din lume, precum cele de la Paris, Oxford, Roma, Sankt Petersburg. Drept recunoaștere a prestigiului său științific, Societatea Internațională de Optică (din SUA) îi conferă gradul de Fellow, atribuit doar la 5 la sută din membrii ei, motivând că „*este unul dintre cercetătorii de vârf ai lumii în dinamica holografiei, cristalelor fotoreactive și în optica nonliniară*”.

În paralel cu activitatea de cercetător științific, Domnul acad. Ionel-Valentin Vlad s-a afirmat și ca un erudit cadru universitar, fiind, din anul 1990 și până în prezent, profesor asociat la Facultatea și Școala Doctorală de Fizică de la Universitatea din București și onorând invitația de profesor visiting la mai multe mari universități din Japonia, Mexic, SUA, Marea Britanie, Germania, Elveția, Rusia, Italia ș.a.

Este, fără îndoială, dificil să rezumi în cuvinte puține activitatea unui cercetător care și-a închinat toată viața științei, așa cum este cazul Domnului acad. Ionel-Valentin Vlad.

Asumându-ne conștient riscul ca selecția noastră să nu fie cea mai reprezentativă pentru a ilustra preocupările Domniei Sale din domeniile opticii și fotonicii și chiar în alte domenii cum ar fi fizica corpului solid sau interacțiunea radiației cu materia, menționăm cu plăcere, în continuare, câteva dintre cercetările de vârf ale Domniei Sale, cu mare rezonanță în tehnologia informației.

În anul 1968, realizează și pune în funcțiune, în colaborare cu G. Nemeș, primul laser cu mediu activ solid din România. În anul următor, obține și studiază hologramele în timp real, înregistrate în absorbanți saturabili, fiind a doua raportare de acest fel pe plan mondial, după cea din SUA. În anul 1970, realizează, în colaborare cu prof. D. Popa, primele holograme din țară, iar în 1974 elaborează primele instalații de holografie și de prelucrare a imaginilor cu laser din România. În 1982, studiază și realizează dispozitive optoelectronice bistabile pentru prelucrarea paralelă a imaginilor, iar în anul 1984 concepe, împreună cu mai mulți colaboratori, sisteme originale de prelucrare hibridă - optică și electronică - a imaginilor produse de laseri. Prin anii 1990, concepe o metodă originală de măsurare a vibrațiilor cu amplitudini subatomice (de picometri), folosind generarea unei rețele optice neliniare în GaAs. În perioada 1992-2000, studiază reconstrucția directă spațială a fazei optice din imaginile modulate în fază și mixajul de unde laser în cristale fotorefractive. În ultima perioadă, este preocupat de observarea experimentală a undelor autoghidate în cristale fotorefractive cu aplicații în rețele de ghiduri optice de mare capacitate în prelucrarea informației, precum și de nanofotonica neliniară în structuri periodice și în puncte cuantice semiconductoare. Referindu-se la excepționala activitate științifică a sărbătoritului nostru, academicianul Ion Tighineanu, din Republica Moldova, afirma cu nedismulată admirație: „*Este un savant adevărat, de indiscutabilă valoare, care și-a adus și continuă să-și aducă o contribuție substanțială la dezvoltarea științelor optoelectronice și fotonice în spațiul românesc ... și a reușit să apropie Europa de est de Occident*”. Pe bună dreptate, academicianul Ionel-Valentin Vlad este considerat inițiatorul unei importante școli românești de optică modernă, iar de numele Domniei Sale se leagă punerea bazelor primului laborator de

holografie, optică, nanofonică neliniară ultrarapidă în țara noastră, contribuind astfel în mod substanțial la sporirea prestigiului științific al României în lume.

Onorată asistență,

Prodigioasa activitate științifică desfășurată de Domnul academician Ionel-Valentin Vlad se reflectă și într-un permanent efort de informare și diseminare a rezultatelor obținute, prin prezența Domniei Sale, cu lucrări științifice remarcabile la multe și prestigioase sesiuni științifice, conferințe și congrese sau în volumele unor reviste prestigioase, cele mai multe cotate ISI. Astfel, a participat la peste 250 manifestări științifice, prezentând peste 100 de comunicări la întruniri internaționale și 150 comunicări la întruniri naționale. Este autor sau coautor a numeroase cărți sau capitole în cărți – cum au fost *Introducere în holografie* (1973) sau *Prelucrarea optică a informației* (1976). A elaborat și publicat peste 175 de lucrări în domeniile holografiei, prelucrării optice a informației, opticii neliniare, opticii cuantice, nanofotonicii, instrumentelor de măsurare cu laseri. A obținut mai multe brevete, dintre care unul acordat în SUA. Rezultatele excepționale ale cercetării proprii au fost citate – pentru originalitatea, noutatea și prioritățile științifice – de mai multe sute de ori în literatura de specialitate, cum sunt, bunăoară, dicționarele Cambridge.

Comunicările științifice ale Domniei Sale au atras atenția forurilor științifice naționale și internaționale, fiind răsplătite cu importante premii și distincții. În 1978, i se acordă Premiul „Traian Vuia” al Academiei Române, iar în anul 2005 Premiul „Galileo Galilei” al Comisiei Internaționale de Optică. A fost ales membru corespondent al Academiei Române în anul 2001 și membru titular al acesteia în anul 2009, precum și membru în Academia Europaea în anul 2005. De asemenea, i se acordă gradul de „Fellow” al Societății Optice al SUA (1978), al Institutului de Fizică din Londra (1999), al Societății Internaționale de Optică (2007) și este ales membru senior asociat al Centrului Internațional de Fizică Teoretică de la Trieste – Italia (2003). A fost ales președinte al Comitetului Științific și codirector al Societății Europene de Optică din 2011.

În semn de înaltă apreciere a rezultatelor excepționale obținute și pentru contribuția substanțială adusă la creșterea rolului și importanței cercetării românești pe plan internațional, domnul academician Ionel-Valentin Vlad, în anul 2008, a fost decorat cu Ordinul Național „Serviciul Credincios” în grad de Cavaler. În anul 2013 i-a fost conferit Ordinul Național „Steaua României”, în grad de Cavaler, iar în 2014 i-a fost decernat Ordinul „Coroana României” în grad de Comandor. A primit cea mai înaltă distincție a Academiei de Științe a Moldovei – medalia „Dimitrie Cantemir” (2013) și medalia de aur a Academiei Oamenilor de Știință din România (2014). Pentru aceleași considerente mai multe universități i-au acordat titlul de *Doctor Honoris Causa*, iar Universitatea noastră Globul și Placheta Universității în 2013.

Este cetățean de onoare al orașelor Săliște de Sus și Sebeș. I s-au acordat mai multe diplome de excelență: din partea ASTREI în 2013 și a Societății Culturale ProMaramureș „Dragoș-Vodă” din Cluj-Napoca în 2012.

Este membru sau membru de onoare al unor societăți naționale și mai ales internaționale: Academia Oamenilor de Știință din România, Societatea Română de Fizică, Societatea Americană de Optică, Societatea Europeană de Fizică, Societatea Germană de Optică Aplicată. Este, de asemenea, membru al unor colective editoriale și borduri științifice ale unor reviste de prestigiu, îndeosebi din domeniul opticii din SUA, Marea Britanie, Germania. Este referent științific pentru numeroase jurnale științifice, precum și editorșef al unor reviste de specialitate ale Academiei Române, pe care le-a introdus în evaluarea ISI din 2007.

Doamnelor, domnișoarelor și domnilor,

Fără îndoială, sărbătoritul nostru este - așa cum afirmă colaboratorii și discipolii săi - un om de știință care, prin activitatea sa, face cinste țării, este o personalitate complexă și cu numeroase calități, întâlnite extrem de rar la o singură persoană.

Nota dominantă a portretului psihoprofesional al Domnului academician Ionel-Valentin Vlad o reprezintă seriozitatea, tenacitatea și asumarea responsabilităților ce îi revin. De aceea, fostul președinte al Academiei Române, acad. Ionel Haiduc, afirma, cu justificat temei, că Domnul acad. Vlad este o prezență pe care te poți baza; atunci când preia o temă, o misiune o duce până la capăt, tratând-o cu foarte multă seriozitate. Apreciindu-i aceste calități și capacitatea managerială, membrii Academiei Române l-au ales în 2010 ca vicepreședinte și în 2014 ca președinte al acestui emblematic for al științei și culturii românești.

Ca vicepreședinte al Academiei Române, a înființat Școala de studii avansate a Academiei, cu o organizare și o structură compatibile cu școlile doctorale europene, a coordonat evaluarea institutelor de cercetare ale Academiei, având și experiența unor consultări cu Academia de Științe din Paris, a coordonat elaborarea Strategiei pentru cercetare a Academiei și corelarea ei cu Strategia națională pentru cercetare-dezvoltare-inovare și Programul UE „Horizon 2020”, a coordonat activitatea unor secții științifice ale Academiei Române etc.

„Sunteți un om de calitate, un om sensibil, un om delicat și doriți să fiți aproape de oameni” - constată cu respect remarcabilul istoric și academician Dan Berindei - „de care are mare nevoie Academia Română, și pe care conducerea acestei instituții trebuie să-l păstreze”.

Calitățile sale manageriale și expertiza în domeniul conducerii cercetării științifice s-au exprimat și au dat deja roade vizibile, atât la Academia Română, cât și la nivelul unităților de cercetare în care a activat. În acest sens, acad. Horia Scutaru Ungureanu nu se sfiște să sublinieze contribuția Domniei Sale la redresarea financiară și, în consecință, la salvarea cercetării științifice de la Institutul de Fizică Atomică Măgurele, recunoscându-i măiestria organizatorică și abilitatea de negociator pentru atragerea și distribuirea echitabilă a fondurilor destinate cercetării. Indiscutabil, această reușită a însemnat mult în îndeplinirea unor condiții care au permis realizarea la Măgurele a celei mai mari investiții postdecembriste din România, a celui mai mare laser din Europa.

„Este patriot cu toată ființa sa, cu demnitate, convingere și încăpățănare atunci când vorbește despre școala românească, despre educație, despre Transilvania și Maramureș, atunci când suferă și se zbate pentru ideile sale legate de exploatarea de la Roșia Montana” - susține acad. Bogdan Simionescu.

Aceleași calități sunt relevate și de acad. Alexandru Surdu: „Un patriotism sincer, de cea mai bună factură, o grijă demnă de admirat și de urmat pentru destinele României și, nu în ultimul rând, calitatea de creștin adevărat, iubitor și profund trăitor întru Hristos, dar și dragostea pentru Maramureș, ținut încărcat de istorie și legendă”.

Pentru contribuția adusă la promovarea revistei *Familia română* și la consolidarea spiritului de solidaritate între românii de pretutindeni, dr. Teodor Ardeleanu, directorul Bibliotecii Județene „Petre Dulfu” din Baia Mare i-a acordat Domnului acad. Ionel-Valentin Vlad diploma de onoare „Cel mai bun partener” al revistei *Familia română*, patronată instituțional de Consiliul Județean Maramureș.

Alți confrăți îl consideră un diplomat de mare finețe, un excelent interlocutor, deținătorul unei remarcabile erudiții în domeniile literaturii, istoriei și filozofiei, muzicii și artelor.

În mod constant, este preocupat de continuitatea tradiției românești în privința cercetării în domeniul fizicii atomice, precum și, așa cum este firesc pentru un savant patriot, de oferirea unor modele de educație, viață, deontologie profesională tinerilor specialiști și doctoranzi.

Stimate Domnule Academician Ionel-Valentin Vlad,

Comisia academică de evaluare a activității și operei științifice a Domniei Voastre constată cu satisfacție că îndepliniți toate criteriile și exigențele înscrise în cartea universitară, contribuind astfel la îndeplinirea testamentului patronului nostru spiritual, Vasile Goldiș, artizanul Unirii Transilvaniei cu România, referitor la promovarea științei și culturii românești și slujitorilor ei autentici.

Pentru aceste considerente, Comisia Academică de Evaluare a propus Senatului Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad să vă acorde înaltul titlu academic de *Doctor Honoris Causa*.

Nutrim speranța că acordarea acestui titlu reprezintă un pas serios în realizarea unei bune și prodigioase colaborări cu instituția pe care o conduceți, cu remarcabilii cercetători și specialiști pe care îi coordonați pentru afirmarea și mai însemnată a Universității de Vest „Vasile Goldiș” pe tărâmul științei și culturii românești și europene

În încheiere, Vă felicităm cu emoție și căldură pentru obținerea titlului de *Doctor Honoris Causa* al Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad și Vă adresăm cele mai sincere urări de bine, sănătate și prosperitate, de putere de muncă și împliniri, pentru a Vă putea continua cu succes exemplarul demers profesional științific, cultural și civic.

LA MULȚI ANI!

Prof. Univ. Dr. Aurel ARDELEAN
26 noiembrie 2014